

IX CONCURS

de narracions curtes

JOSEP SUJER I PALET

IX Concurs de narracions curtes

Josep Soler i Palet

Concurs organitzat conjuntament per
l'Ajuntament de Terrassa i l'Ateneu Terrassenc

IX Concurs de narracions curtes Josep Soler i Palet

1a edició (digital): abril 2019

Revisió dels textos: **Fina Ginesta**

Ajuntament de Terrassa

Servei de Cultura

Servei de Comunicació

© Ajuntament de Terrassa

El jurat del IX Concurs de narracions curtes Josep Soler i Palet ha estat format per:
Amadeu Aguado, Teresa Casals, Josep Corominas, Maria Costa, Jordi F. Fernández,
Montse Llovera i Montserrat Rusñol.

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
Antoni Lozano Rabaneda UN PARELL DE BORSEGUINS	7
Elena Polanco Duran EL CHICO DEL CARBÓN	12
Dolors Frigola Comas EL RIU	17
Marta Esteban Ferrera LA QUINTA DEL BIBERÓ	23
Annabel Arcos Ruiz EL ABUELO	27
Aurèlia Llach Cruz COMIAT	31
Joan Pardo Puigarnau EL PETÓ	33
Ramon Pierrà Orozco UNA VIDA DE SUEÑO	39
Mari Luz Gerona Micolau EL TSUNAMI DE L'ORDRE	43
Laura de la Fuente PER L'ELISA	45

PRESENTACIÓ

Aquest any 2019 celebrem el 160è aniversari del naixement de Josep Soler i Palet (1859-1921), un historiador i polític que va deixar una profunda empremta a la cultura terrassenca i catalana. El «Concurs de Narracions Soler i Palet» es va crear, precisament, en el marc de la commemoració del seu 150è aniversari, ara fa deu anys, com un homenatge ciutadà, a través de les lletres, a qui va ser una figura clau de la història de Terrassa a finals del segle XIX i principis del XX. Enguany, doncs, aquest concurs literari viu un moment molt especial i ens convida, una vegada més, a refermar el nostre compromís amb un dels més destacats signes d'identitat terrassencs: la nostra vocació de ser una ciutat cultural, una de les grans capitals culturals de Catalunya.

La Diada de Sant Jordi és el context en el qual se situa el «Concurs de Narracions Soler i Palet», com una mostra més de la qualitat i la diversitat de la creació literària a la nostra ciutat i una plataforma per promoure i difondre les obres dels autors i autores que participen en el concurs, així com per gaudir del seu talent i la seva creativitat. La festa de Sant Jordi expressa d'una forma única i participativa la vitalitat literària i cultural de Terrassa a través dels llibres, de les roses i de la convivència festiva als carrers i places de la ciutat: aquest és el millor reflex de la identitat de Terrassa i de Catalunya, amb la cultura com a eix central de progrés, de convivència i de futur.

Amb l'impuls de l'Ateneu Terrassenc i de l'Ajuntament, aquesta publicació se suma així a la gran festa cultural del nostre país i esdevé una aportació que enriqueix el nostre patrimoni cultural i literari, al mateix temps que recorda amb orgull la figura, l'obra i la trajectòria cívica de Josep Soler i Palet.

Us convido, doncs, a descobrir i compartir aquests autors i autores que ens ofereixen un nou recull de narracions per celebrar la Diada de Sant Jordi i per gaudir d'una cultura oberta al món i amb una gran vocació de futur.

Alfredo Vega

Alcalde de Terrassa

Antoni Lozano Rabaneda

Primer premi

UN PARELL DE BORSEGUINS

Es deixà caure al sofà abatut. La seva cara expressava signes evidents de derrota. No li quedaven ni esma ni arguments per consolar la seva dona que, dreta davant els finestrals, contemplava com el carrer s'anava emplenant de gent mentre plorava sense llàgrimes, perquè els ulls ja feia dies que se li havien assecat. El petit Nil estrenava les primeres passes aliè al patiment patern. En qualsevol altre instant aquest acte hauria estat motiu de joia i exagerades felicitacions, però en aquella situació ni tan sols van adonar-se'n de com recollia del terra un xumet que ells s'entestaven a desinfectar i se'l duia a la boca sense preocupar-se de la seva asèpsia.

Ell tragué del paquet de tabac una cigarreta guardada a mig fumar i l'encengué novament. Ella, es tombà en escoltar el soroll de l'encenedor, però aquesta vegada no hi hagueren retrets, no era el moment. El fum dibuixava figures abstractes que s'esvaïen silencioses mentre el foc, inexorable com el temps, consumia lentament el tabac. Damunt la taula, esperant una decisió que no s'atrevia a prendre, romanien unes botes velles, desgastades

però ben conservades, que guardava com un tresor, perquè les hi havia donat el seu pare que, al seu torn, les havia rebut del seu avi. Es podria dir que formaven part de la història familiar. Un parell de borseguins de pell tractada i endurida, amb una sola de cuir rematada amb claus de ferro per donar-li més solidesa; uns ullets a la part inferior i ganxos de metall a la banda superior, per on havien de passar els cordons i unes costures reforçades que semblava que no s'havien tocat d'ençà de la seva fabricació. Tot i els anys que tenien encara eren capaces d'aguantar una excursió pel camp i el que era més sorprenent, resultaven més còmodes que molt calçat modern. Encara recordava com el pare, els diumenges a la tarda mentre escoltaven el futbol per la ràdio, li ensenyava a esbandir grassa de cavall sobre la pell de les sabates per impermeabilitzar-les i protegir-les de l'aigua.

El xivarri al carrer anava en augment. Mirà el rellotge compulsivament alhora que ofegava la cigarreta al cendrer sense aconseguir-ho del tot, perquè una petita columna de fum rebel es resistia a extingir-se. Agafà els borseguins amb cura, com si fossin l'objecte més fràgil del món i se'ls acostà per ensumar-los. Li agradava aquella olor tan característica de la pell de boví d'ongola, li evocava aquells vespres d'hivern quan era un marrec, embadalit davant la llar de foc, mentre el pare nodria i illustrava el cuir de les sabates després d'una dura jornada al camp. En una d'aquelles estones, una vegada, el pare trencà el silenci per explicar-li com fou que ell rebé aquell parell de botes:

—Era una tarda freda —començà, amb la solemnitat de qui sap que explica una història amb un final tràgic. —La neu començava a empolsegar els camps i la terra es tornava difícil de treballar, així que el meu pare, l'avi que no vas conèixer, va decidir acabar abans la jornada i tornar a casa. Jo esperava, amb el nas enganxat a la finestra, que la nevada fos de les grosses i poder sortir al carrer a fer un ninot de neu. La mare cosia en silenci, mentre el pare descansava en un jaç que hi havia en aquella habitació —digué assenyalant al que ara era el rebost. —Era un home tranquil que

feia la seva, però que no s'estava d'ajudar els altres si estava al seu abast i, sobretot, era amant de la llibertat i d'expressar les seves idees, una cosa molt perillosa segons l'època que et toqui viure. I aquella era de les fotudes. Uns batzacs a la porta ens van eriçar els cabells. Eren uns cops potents, exigents, rotunds. La mare, espantada, va córrer apressada a obrir. En la seva ingenuïtat va pensar que algú demanava auxili. Però qui va entrar no buscava ajuda, sinó el teu avi. Uns homes verros, malcarats, sense parents ni amics, la van tirar a terra d'una empenta i em van glaçar la sang en posar-me una escopeta davant dels nassos. El pare no va tenir temps de reaccionar. Sense que compregués que estava passant, l'arrossegaren al carrer mig despullat i amb el calçat a la mà. Aquells peus nus deixaren un esquitx d'empremtes a la catifa de neu mentre la mare m'estrenyia amb força contra el seu pit empassant-se els crits de desesperació per por que se'ns enduguessin també a nosaltres —recordava com, en aquell moment, la mirada del pare s'enterbolí amb unes llàgrimes que es resistí a vessar, segurament per aquella creença, tant d'una altra època, que els homes no ploren. —No el vaig tornar a veure —va continuar mirant de dissimular el dolor que li provocaven aquells records. —Hores més tard el capellà del poble es presentà a casa, moix, capcot i portant de la mà les botes que el pare no havia tingut ni temps de posar-se. No calgueren les paraules. La mare es deixà caure a terra desconsolada. Jo, massa petit per comprendre el concepte d'absència, vaig prendre els borseguins de les mans del capellà i vaig començar a netejar-los esperant el seu retorn.

El ding-dong del timbre el retornà a la realitat d'una manera abrupta. Ja havia arribat l'hora? El moment tan temut? Mirà el rellotge amb por. De cua d'ull veié com la seva dona s'acostà a la porta amb unes passes tan insegures que per un moment va témer que acabés perdent l'equilibri. Aquella vegada, la veu aguda i irritant de la veïna tafanera, aquell cloqueig que tant el treia de polleguera, li resultà agradable d'escoltar. Sabia que era un alleujament fugaç, que només estava ajornant allò que era inevitable, però li regalava uns instants preciosos.

Sentí de nou la necessitat de fumar, però el paquet de tabac restava tan buit com el seu esperit. Adreçà una mirada suplicant a la veïna que negà amb un gest inflat de les mans, com si li sabés greu no ser fumadora i tenir una cigarreta per oferir-li. Prengué la burilla del cendrer per comprovar si en restava alguna part aprofitable. Amb la flama nerviosa de l'encenedor mirà de revifar-la i amb l'ànsia d'un ionqui inhalà un parell de pipades que li emplenaren els pulmons. Deixà anar el fum d'una manera tosca, amb tota la boca oberta, perquè sortís gairebé amb la mateixa urgència amb què havia entrat, per poder recarregar novament l'organisme amb una altra dosi de nicotina, però aquesta no arribà perquè el tabac, finalment, s'havia consumit. Esclafí la punta contra el cendrer projectant sobre ella tota la ràbia acumulada i es consolà acaronent la pell d'aquelles botes velles.

Com havien canviat les coses des d'aquell Nadal, no feia tant de temps, en què en obrir el regal del seu pare comprovà, per a sorpresa seva, que es tractava del parell de borseguins dels quals havia jurat no separar-se fins al dia de la seva mort. Aquesta fou la part dolça, li feia il·lusió tenir-los. La càrrega amarga vingué després, quan el pare li confessà que era víctima d'una malaltia tan cruel que abans de matar-lo li esborraria la memòria i acabaria oblidant qui havia estat, què havia fet i a qui havia estimat. Per aquesta raó volia que se'n fes càrrec, perquè un dels seus records més preuats no caigués en l'oblit. I així ho havia fet fins aleshores. Ara tenia els seus dubtes. Potser havia arribat el moment de deixar el passat enrere.

De sobte el carrer entrà en efervescència. Una improvisada coral de xiulets, picar de mans i tocar de cassoles acompanyava un orquestrat càntic de proclames i consignes que els manifestants cridaven amb més entusiasme que convicció. L'experiència dictava que rara vegades les seves actuacions acabaven en victòria i quan ho feien es traduïen en un triomf efímer i passatger. Instants després sonaven trucs a la porta, però no picaven al

timbre, ho feien amb els artells directament sobre la fusta, amb cops contundents i imperatius que li recordaren aquells que escoltà el pare el dia que s'endugueren l'avi.

El final estava proper, però només uns segons més pròxim que el nou començament. Bufà com si volgués apagar l'angoixa que l'ofegava. Feu un petó a la seva dona i amb un moviment de cap indicà que havia arribat l'hora. Ella agafà el petit Nil en braços al temps que recollia el xumet del terra. Ell arreplegà les maletes mentre donava un darrer cop d'ull. Tot estava on havia d'estar. I tot es quedaria on era. Inclòs el parell de borseguins. Perquè a l'equipatge d'un desnonat no hi ha espai per a la nostàlgia.

Elena Polanco Duran

Segon premi

EL CHICO DEL CARBÓN

Hank Henderson siempre nota un cosquilleo en el estómago justo antes de salir al escenario. A pesar de los años transcurridos, de los clubs de jazz, de las muchas ciudades y conciertos y bandas y aplausos, siempre, justo antes de pisar las tablas se le hace un nudo en el estómago. ¡Ah, bendito hormigueo! El día que no lo sienta dejará de tocar para siempre. Acaricia su trompeta, la misma que le ha acompañado desde que, siendo un muchacho aún, se la compró al viejo Morrie por cincuenta dólares.

Corría el año 1911 cuando Hank empezó a trabajar como repartidor de carbón para el señor Jacob. Era uno de los pocos trabajos respetables que un niño de once años podía desempeñar en el depravado barrio de Storyville. Cada mañana empujaba la pesada carretilla de madera, llena hasta los topes del preciado combustible. Soplando su corneta de hojalata realizaba la ruta que le llevaría a recorrer todos los salones, burdeles y tabernas para venderles a las putas el carbón con el que calentar los fríos días de invierno. Así se le abrían las puertas de lo que por aquel entonces le parecían los lugares más fascinantes del mundo. El

Reverendo Johnson siempre le advertía de que eran antros de perdición donde el alcohol y la música infernal alentaban la lascivia de hombres y mujeres por igual. Fue en uno de esos locales donde escuchó por primera vez a Buddy Bolden tocando la corneta. Lo hacía de manera tan magistral que Hank no podía creer que fuera el mismo instrumento que él utilizaba como reclamo para vender su mercancía. Decidió, en ese mismo instante, que aprendería a tocarla, aunque tuviera que practicar día y noche.

Hank, entre bambalinas, sigue esperando a que llegue su turno para salir a escena. Con un gesto nervioso acciona los pulsadores de pistón de su vieja trompeta. El pabellón dorado ha perdido algo de color a causa de los años transcurridos y la vara de acorde a veces va un poco suelta, pero cuando sopla por la embocadura su sonido es vibrante, mucho más que el día que salió de la tienda. Ambos han sabido envejecer bien. El viejo Morrie no le había engañado. No señor. Tuvo que dejarse la espalda repartiendo carbón para conseguirla.

—¡Eh, chico del carbón! Sube aquí y tráete una de esas latas bien llena.

Hank levantó la cabeza y vio a una muchacha en una de las ventanas del burdel de Madame Vi. Movía la mano indicándole el camino hacia las escaleras.

—¡Vamos chico, espabila! Por la puerta azul.

Llenó rápido una de las latas y con la corneta debajo del brazo corrió todo lo que pudo.

—Son dos centavos, Señorita.

—Vaya, un chico educado, Señorita, nadie por aquí me llama así. No debía tener más de veinte o veintiún años, sin embargo, por su forma de mirar, parecía mayor. Llevaba una combinación negra con encaje en el escote y una bata de raso de color morado. A diferencia de las otras prostitutas, apenas usaba maquillaje. Cerró la ventana y se sentó en el borde de la cama, mirando fijamente a Hank.

—¿Cómo te llamas, chico?

—Hank, Señorita.

—Hank. Es un buen nombre. Te he visto por ahí empujando esa carretilla tuya. Siempre estás sonriendo, ¿cuál es el motivo?—Se le quedó mirando fijamente con sus ojos oscuros.

—Bueno, no sé, tal vez sea la música, Señorita, me encanta como toca Buddy Bolden.—El muchacho sintió como el rubor le subía a las mejillas.

—Así que la música, ¿eh?, ¿Eso te hace feliz? En fin, supongo que es un motivo como otro cualquiera.— se levantó de la cama y fue hasta una pequeña cómoda que había en un rincón, abrió uno de los cajones, sacó un cigarrillo largo y estrecho y una caja de cerillas con el emblema de la destilería Peter's.

—Y a usted, Señorita, ¿Qué le hace feliz a usted?— Hank seguía de pie en la puerta de la habitación con la lata de carbón en las manos, sin decidirse a dejarla en el suelo.

—A mí, ¿qué me hace feliz a mí?— Se encendió el cigarrillo con una de las cerillas, aspiró y luego soltó el humo lentamente.— ¿Sabes qué, chico? Yo vine a Nueva Orleans para ser actriz. Un novio que tuve me dijo que aquí había buenos teatros de variedades y que con mis piernas seguro que encontraría trabajo de bailarina en algún cabaret. ¿A que tengo las piernas bonitas?— Dejó el cigarrillo en un cenicero que había sobre la mesita de noche, se subió la combinación hasta la mitad de los muslos y luego contoneó las caderas sugerentemente. Empezó a tararear una melodía muy alegre que Hank desconocía y dio varios brincos imitando los pasos del claqué.— Con un poco de suerte algún día me verás en una de esas películas que ponen en los cines, con un vestido de noche largo y elegante y muchas joyas. O sobre un escenario, en una comedia. Me gusta que la gente se ría, es bonito, ¿no crees?—El chico asintió con la cabeza.—Ahora tenía los ojos brillantes y una expresión casi infantil en el rostro. Hank no podía dejar de mirarla. Ella canturreaba y bailaba divertida hasta que, ya perdido el aliento, se volvió a sentar en la cama—Somos un par de artistas tú y yo.—Suspiró y de repente dejó de sonreír. Cogió de nuevo el cigarrillo y se lo llevó a los labios.—Pero no existe la

suerte para una chica como yo.—Sus ojos negros parecían dos pozos sin fondo.

—Seguro que algún día será una gran actriz, ya verá, Señorita, y yo un gran músico de Jazz.

—Y saldremos juntos al escenario.—Ella sonrió con ironía.

—Claro que sí.—Afirmó Hank rotundamente.—Lo prometo.—Añadió solemne.

—Anda chico, vete ya que tengo cosas que hacer. No puedo perder el tiempo con mocosos. Toma tus dos centavos.—Le alargó las monedas.—Puedes dejar el carbón junto a la estufa.—Su voz sonaba amarga.

Ya en la calle, Hank volvió a oír como ella le gritaba desde la ventana.

—¡Eh, chico! ¿Has oído tocar la trompeta a Joe Olivier? Eso sí es música y no ese cornetista tuyo. Deberías cambiar de instrumento ¡Y llámame Elise!

Nunca más volvió a verla. Fue tan breve y sin embargo no hay día que no recuerde el negro de sus ojos profundos que se le quedaron clavados en el alma para siempre.

Hank sigue esperando entre bambalinas a que anuncien su actuación. Su vieja trompeta parece impacientarse. La primera vez que la tuvo entre sus manos fue en la tienda del viejo Morrie. Mientras el tendero contaba los billetes que a él tanto le había costado ahorrar no podía apartar la vista de ella. Cuando por fin pudo cogerla acarició el metal como si se tratara de oro puro.

—Es bonita, ¿verdad?—El viejo le miraba satisfecho.—¿Qué nombre le vas a poner?

—¿Nombre?—Se sorprendió Hank.

—Claro, hombre. No puedes ir por ahí con una trompeta sin nombre. Ella tiene que saber cómo se llama para hacer buena música.—El viejo Morrie chasqueó los dedos para reafirmar sus palabras.—¿Qué edad tienes muchacho?

—Catorce años y medio, Señor.—Hank se estiró para parecer más alto.

—Entonces ya tienes edad para entender estas cosas: ponle un buen nombre de mujer y si consigues acariciarla como se acaricia

a una mujer, entonces, muchacho, harás la mejor música que se haya oído jamás. Hazle caso a un viejo.

—Elise, se llama Elise.—Su nombre le pareció música celestial al pronunciarlo.

La voz del presentador interrumpe los pensamientos de Hank.

—Señoras y Señores, con todos ustedes, venido desde el corazón mismo de la vieja Nueva Orleans el gran trompetista Hank Henderson.

—Es la hora. Vamos allá, Elise. Tenemos que salir al escenario, preciosa.

Dolors Frigola Comas

Tercer premi

EL RIU

Tot va succeir vora riu, al costat de la barcaassa del noi de Cal Ventura. Arraconàvem les bicicletes i ens deixàvem seduir per la remor de l'aigua i la fressa del canyissar mentre la lluna envejava els petons que ens ofegaven els mots. Llavors, va passar allò, i la veu del riu va emmudir per sempre més.

Hem sortit de bon matí. La meva companya de pis feia dies que m'ho deia: Has de venir. Hem d'omplir Amposta de blau. Jo fugia d'estudi, però després de pensar-hi molt, vaig decidir que li devia una darrera oportunitat al riu. A fi de comptes, tenia cap culpa, el riu, d'allò que va passar? Va ser cosa del destí el que va succeir fa més de deu anys?

Els manifestants ens anem concentrant al pont penjant. Samarretes blaves, la icona del nus, i el crit "lo riu és vida". M'aturo a fer una fotografia i la grisor de l'aigua em venta una bufetada. És un retorn violent al passat. Feia massa temps que no hi havia tornat. Vaig fugir per alliberar-me d'un llast, i ara hi tornava per amor al riu.

Va ser l'agost de 1994. Aquell dia em van arrencar, de cop, tot el desig de viure. D'una revolada, vaig fer l'equipatge; vaig agafar els estalvis que guardava en una capsa de llauna, el meu diari de

tapes vermelles, i vaig fugir.

La tarda abans, havia vingut el Ton a dir-m'ho. El Jaume s'ha ofegat! El Jaume s'ha ofegat, em repetia la veu clavada com un rosec al meu cervell. I jo no podia plorar. Ni una llàgrima. Em vaig prémer els pits, els mugrons encara rígids. L'olor del Jaume adherida a mi. Vaig mossegar-me els llavis fins fer-los sagnar mentre m'empassava un crit de ràbia.

L'endemà, vaig pujar al tren de bon matí. Des del vagó, el poble es veia lleig i mesquí. Res recordava l'encís de dies passats. Res embellia el paisatge de llacunes i camps d'arròs, ahir daurats. Avui, grisos i erms.

No vaig anar a l'enterrament. Vaig fugir del riu. De l'olor de llot. Fugia del poble, dels pares. Fugia de tot.

El capvespre abans havíem anat a pescar. Vaig dir-li al Jaume que no marxaria a estudiar fora. Ells no podien decidir la meua vida. Tinc vint anys i sé el que vull. Et vull a tu. I ell em va respondre que no fes ximpleries. Estudia, tu que pots. Ja vindràs als estius. Per Pasqua. Per Nadal. Jo t'esperaré aquí, a l'horabaixa, al costat de la barcaassa olorant l'aire humit i sentint el cant del balquer amagat entre els joncs.

Abans que es fes clar, vaig sortir de la barraca mentre ell encara dormia. Fora, el vent de llevant agitava les tiges dels arrossers i un cel de carbó fonia tots els estels. A casa, m'esperaven desperts. El pare em tornà a recriminar: mataràs la teva mare. Tants sacrificis que fem per tu, i així ens ho pagues. Ets una egoista. Vaig ventar un cop de porta i em tancà a l'habitació. Pensava en el Jaume, l'havia deixat a la seva barraca i ara el cel s'esquerdava rere els llamps, i la pluja escopia tota l'aigua del riu a gloopades.

L'endemà, després de la tempesta, me n'hi vaig tornar. Vaig deixar la bicicleta al marge, mentre els núvols es desfeien amb els primers raigs de sol. Més enllà, els aiguamolls reflectien un arc de Sant Martí fet d'esquitxos de riu. El Jaume no hi era. La barraca desprenia l'olor agredolça de la pluja que es barrejava amb la fortor del silenci. Me'n vaig tornar cap a casa, estranyada. En arribar-hi, el pare em fità de dalt a baix. Els seus ulls em van

travessar com quan era petita. La mare, com sempre, era al llit amb migranya. I jo em vaig tornar adormir pensant en el Jaume. Al cap d'unes hores em despertà una idea tossuda: ahir, quan sortia de la barraca, vaig sentir l'espetec d'una moto camí enllà. Coneixia aquell soroll, era el d'una moto sense silenciador. El mateix que en aquell moment s'aturava a ca meva mentre el rellotge del menjador tocava les quatre i el sol s'estavellava damunt dels porticons. De sobte, uns cops a la porta.

Era el Ton. El Jaume s'ha ofegat! El Jaume s'ha ofegat! Ha volgut travessar el riu amb la barca i la tempesta l'ha arrossegat. Ha aparegut cobert de llot! Els ulls del Ton negats de riu, la veu del Ton amarada de riu: El Jaume s'ha ofegat. El Jaume s'ha ofegat...! Va deixar caure la moto al terra. La mateixa moto ensordidora d'una tarda de juliol: una discussió, una baralla... Els dos germans escopint renecs i mirades d'escarni. Un, a veure qui tria ella. I jo que trio el Jaume. El vull a ell. Ja saps que a tu no t'estimo. Ja t'ho he dit. Deixa d'anar-me al darrere com un gos.

Aquella tarda, després de la baralla, el Ton va engegar la moto i va desaparèixer pel camí de les canyes amb la ràbia cremant-li el rostre. El Jaume em va fer un petó de mel, i jo li vaig passar un floc rebel del seu serrell per darrera l'orella. De lluny, el soroll de la moto es barrejava amb els xiscles de les gavines que despentinaven el vent.

El Ton, vençut per la mateixa ràbia d'aquella tarda, va caure de genolls davant meu. Plorava i parlotejava alhora.

—Aquesta matinada, l'he anat a trobar a la barraca. Jo només volia que m'escoltés, cony! Jo també tinc els meus sentiments... Li he demanat, li he pregat que em deixés el camp lliure! Que me'n devia una de feia temps. Que jo havia callat tots aquests anys i ara era el moment de pagar-me el silenci —la seva veu entre sanglots, em va esparverar.

—Què t'empatolles? Què dimonis estàs dient? Què vols dir amb pagar el teu silenci? —Vaig enlairar-lo del terra amb força i me'l vaig acostar a la cara.

—El Jaume va empènyer el nostre pare al riu!

Em costà d'entendre el que em deia. Els plors no el deixaven pronunciar una paraula clara, però, al final vaig comprendre.

El vaig deixar anar, de cop. Com un pes mort. I totes les històries del poble em van venir a la memòria. La dels dos germans i un pare, sempre borratxo, se'm congelà a la retina. Els nois eren dos bordegassos quan el pare es va ofegar al riu. "A Cal Ventura s'hi ha allotjat la desgràcia. La dona sempre ensopega amb les portes... sempre plena de blaus..., i ara el pare que s'ofega". Tot el poble ho sabia. Tothom ho callava.

No vaig voler escoltar més. No volia saber res més del que havia passat aquella matinada al costat de la barraca. Només volia deturar la veu del Jaume. Reviure els nostres capvespres nedant a la fresca i enxarxant els peixos que s'esmunyien sota les canyes. Però, el Ton, enfollit, només repetia que ell no li volia cap mal. Que el Jaume havia agafat la barca, i havia pres el camí del remolí per més que el temps no era bo. La maleïda tempesta!

Jo em tapava les orelles. Calla! Calla! Per l'amor de Déu! Marxa! Agafa la teva maleïda moto i Ves-te'n! I, quan anava a entrar a casa, em vaig topar de front amb el pare.

—Ara ja estaràs contenta. Només portes desgràcies. Ets una perduda! Valdria més que fotessis el camp d'aquest poble.

Aquesta va ser l'última vegada que vaig veure el pare. I a la mare, que espiava des de la cuina amb la mirada glaçada.

Abans de deixar el poble, vaig anar al riu a llençar-hi un pom de lliris grocs al costat del nostre canyissar. Mai més hi he tornat. M'ho vaig prometre. I, fins avui, m'he mantingut ferma.

Miro la foto que he fet des del pont. Ha sortit moguda. L'elimino. Després de fer-ho, un neguit estrany m'empeny a incomplir la meva promesa. Fa poc, vaig saber per uns coneguts que el pare havia mort mesos enrere.

Prenc un taxi, i m'arribo al poble. Recorro el camí de les canyes resseguint la riba del riu, i tot se'm fa desconegut. La barraca ja no hi és, ni la barca del noi de Cal Ventura, però els lliris grocs sí que hi són. En cullo un pom i el deixo en record dels que ja no hi són, al costat del mur del cementiri.

El taxista m'espera a l'entrada del poble. M'he endarrerit una bona estona i està empipat. Tant ell com jo tenim pressa i pugem al taxi delerosos d'arribar aviat a Amposta.

Quan som a la sortida del poble, li ordeno que giri i que esperi un moment. Rondina. Diu que ara el trajecte pujarà més... No li faig cas i enfilo el carrer costerut que vaig descendir deu anys enrere. La façana continua igual, tret de la buguenvil·lia que ja no hi és. Truco. La mà em tremola. Surt una dona que em costa reconèixer. Els cabells grisos i la mirada perduda. En veure la meva samarreta amb el logo, em diu que ja va signar mesos enrere. Acaba de dir-ho i quan és a punt de tancar la porta em torna a mirar, recula unes passes i es detura.

Se m'acosta, i amb la veu esquinçada va repetint: És ella! Valga'm Déu, és ella! Com si parlés amb algú altre que no soc jo. Durant uns segons que semblen eters, jo no dic res. Em mira, dubta. No sap si fer-me entrar, i des del pas de la porta em diu: Tornes a portar els cabells com un xicotet! I jo esclato amb una rialla que es barreja amb plors: Plora i riu com la perdí. A la fi, escolto la meua pròpia veu que rememora la dita que ella em deia quan jo era una criatura.

Seiem al pedrís de la porta i comença a enraonar, de pressa. Em vol explicar tots aquests anys en un minut. El teu pare..., ja saps com era... Li poso un dit als llavis, però, ella continua: Em va prohibir buscar-te. Ho vaig provar moltes vegades, però tu no m'ho vas posar gens fàcil. M'ho diu mocant-se amb el mocadoret que es treu del puny de la màniga.

—Mare, sóc aquí. M'ha costat molt fer aquest pas... Ara, ell ja no hi és i tot serà més fàcil.

—Deixa'm que t'expliqui. El teu pare va emmalaltir. La seva mala llet d'abans va anar creixent a mida que passava el temps, i jo sempre pensava, demà agafaré el tren i m'hi arribaré, però..., a on? A on havia d'anar, si no sabia on trobar-te? Callo. Sé que jo també tinc molt per explicar-li. Veig el taxi des de la llunyania. Ens

eixuguem les llàgrimes, i de molt endins em ve un desig poderós d'abraçar-la. Li prometo que tornaré.

Pujo al taxi i marxem en silenci. Arribo a temps. Pujo a l'autocar i m'acomodo al costat de la finestra. La tarda de diumenge s'ha anat esvaint com les aigües de l'Ebre que anem deixant enrere. Tanco els ulls i, per primera vegada en tots aquests anys em sento lleugera com un rossinyol d'aigua que vola entre joncs i canyissos, a tocar del riu.

Marta Esteban Ferrera

LA QUINTA DEL BIBERÓ

Camino sota l'ombra imprecisa que delimiten les fulles dels pins pel sender de la Telleria. Les pedres soltes se'm claven a les plantes dels peus, persistents i enutjoses recordant-me les paraules de la mare dient que em posi un calçat més adequat. No acabo d'adaptar-me a la sequedat del calitjós agost en el poble, la suor se m'enganxa a la pell i un parell de mosques ja fa estona que volten capritxoses. M'aturo a descansar arrepenjada a la soca d'un pi majestuós que sembla acollir-me amb els seus braços forts i robustos; em giro i lluny veig la vall i el campanar que sobresurt com una punxa llarga que trenca la visió dels camps que governen el paisatge. Enllà, les muntanyes les il·lumina el sol de migjorn, ressaltant els verds vius i refulgents dels arbres que les cobreixen com una catifa. Amb poca esma, i conjecturant l'inexistent anhel per a seguir pujant la "costereta" que duu a la carena, m'assec i obro la llibreta tot eixugant-me la suor que em cau sobre les celles.

Un home s'amaga entre una escletxa natural feta a la pròpia pedra de la muntanya, la roba li pesa sobre les espatlles i li couen els peus, on ja acumula una dotzena de butllofes fa setmanes. Entre els arbres només se senten l'aire remugant i les cigales que fa estona entonen la seva monòtona melodia. Assedegat, es ressegueix els llavis tallats amb la llengua i engloteix sorollosament; agafa el

fusell que descansa sobre la roca escarpada a la seva esquerra i, titil·lant, carrega l'arma. El metall està abrusador després d'haver passat llargues hores per camins erms, però l'home no dubta i s'ajaça bocaterrosa de manera que només sobresurt la punta del fusell per l'esclatxa de la roca.

Fa uns minuts han tocat les dotze, m'arriba el ressò de les campanes vagament, com un crit llunyà advertint als pagesos l'hora de dinar. Amago el pinzell a la ronyonera i em dispenso a continuar el sender per un llarg tram pendent i sense la protecció de la poca vegetació que havia trobat fins ara. Duc, sortosament, una garrafeta i puc fer un parell de glops, tot i que el regust del metall se m'entravessa i prefereixo seguir sens acabar d'assaciar-me. Arribo a la cresta del turó i un vent fort em dona la benvinguda, la frescor se'm posa per tots els racons del meu cos: davant meu, els Puntals semblen enaltir-me amb les seves formes sinuoses, muntanyes bessones que em reben victoriosa.

Tancant l'ull dret, observa. Darrere l'altivesa del campanar, on la vall es trenca, una figura llunyana empen una costera empinada. L'home se la queda guaitant i amb prudència redirigeix el fusell en l'orientació de la seva mirada. Les mans li tremolen i la por li ofega els moviments durant uns segons: agafa aire i pensa en la mare, l'olor de la caldereta a mig matí i el fum del puro del pare que s'escola per la finestra en les nits fosques. Deuen ser lluny, potser ja a Barcelona, però el burro deu estar cansat i tal vegada no han aconseguit arribar-hi. Les llàgrimes li cauen rostre avall mentre prova de tornar a concentrar-se, fixant la vista, apuntant: dit en el gallet.

Trec un tall d'embotit que he agafat a correuita sortint de la casa i l'oloro, fa hores que no he fet cap àpat i, ara que he arribat al meu destí, busco una ombra per descansar. Des d'aquí ja només intueixo el campanar i me l'imagino a ell, llaurant els camps de matinet, menjant embotit com ara jo menjo. Agafo llibreta i pinzell, les aquarel·les s'han assecat, però amb l'aigua de la garrafeta

tornen a prendre una consistència llefiscosa: faig una línia verda, verda d'oliveres com les que ell podava o verda d'olives, com les que ell recol·lectava. Les cigales canten, de nou s'alça d'aire del sud.

I dispara. El rebot de l'arma li colpeja la cara i deixa anar una procacitat entre les dents. Les llàgrimes se li han assecat sobre les galtes i, mig torbat, observa pel forat de l'escletxa: enllà, una silueta rau estesa en el punt més alt del turó, morta. Un segon, dos, tres, res es belluga, les cigales han callat i el vent s'escola per l'escletxa, constant. L'home decideix moure's, s'asseu amb les cames tremolant i enfonsa la cara entre les seves mans enfosquides per la pólvora. He matat una persona, es repeteix tostemps. Es manté en aquesta postura una estona, després recull la gorra, que li ha caigut, i s'aixeca. El fusell ha quedat sobre la roca, estès, i unes papallones ara voletegen sobre seu.

De cop i volta, un soroll sobtat em fa aixecar el cap del paper i el pinzell em cau de les mans. Una bandada d'ocells ha alçat el vol en un arbre proper, l'ensurt es va esvaint i recullo el pinzell: ara una taca vermella i sobre ella segueixo escrivint. Ploro, les llàgrimes cauen i es confonen amb la tinta, perdent-se en les meves paraules. Escric pesadament, el pols marcant línies irregulars:

Agafa l'arma, esparverat, i es dirigeix a la següent trinxera, on l'esperen els companys que van sortir amb ell del poble. Mai ha estat tan confús, però les cames no el traeixen i segueix caminant, pas decidit, rojos els pensaments. Té present el seu germà a la saleta, la llum entrant al capvespre mentre toca la guitarra: un so que té clavat en la ment, que encara manté viva l'espurna de l'esperança. Té disset anys, i es dirigeix a l'Ebre.

M'acomiado dels Puntals que ell tant estimava i torno cap a casa. A poc a poc em vaig allunyant de les muntanyes i arribo a la vall, on el poble s'alça imponent, petit i digne. Ja a la plaça de l'església escolto com la mare crida a dinar i apreto el pas cap a la portalada de la casa. L'absència d'ell és palpable allí dins, em repeteixo amb tristesa, i encara el podem veure en cada un dels

racons de les nostres activitats quotidianes. La finestra del balcó és oberta i m'arriba el so d'una guitarra, vagament, entre el miol d'algun gat. A la saleta, el meu germà toca una melodia trista, lenta i esperançadora. L'imagino escoltant i somric; dins, fa olor de caldereta.

*Al iaio Fausto, que es despedia cada dia
per no haver de dir adéu.*

Annabel Arcos Ruiz

EL ABUELO

Les he dicho a los chicos que sean puntuales: a las ocho en punto en casa para cenar.

Podría haberles enviado un mensaje con el cacharro ese que me regaló Mariela la última Navidad. Pero no lo encuentro. Y tampoco se lo voy a preguntar. Ya sabéis cómo es: Que si menudo hombre. Que si no valoras nada. Que si no sabes dónde dejas las cosas. Y yo que te lo compré con toda mi ilusión. Que me dijo el chico de la tienda, sí, ese, el hijo de la Teresa, que era la última tecnología de la manzana —¡yo qué sé, Andrés! Dijo “manzana” y por vergüenza no le quise preguntar más—, y tenía los números grandes para la gente de nuestra edad.

Debe haberse ido a pasear. Llevamos casados media vida. Le prometí que la querría una eternidad. Nuestro amor no caduca. Siempre se lo digo: ¿Dónde vas a encontrar un hombre que te quiera más? Ella me mira y se sonríe. Y entonces me dice que “quererme más no sé yo, pero a “cansino”—expresión manchega que le gusta utilizar— duda que pueda encontrar a alguien más capaz”. Nos vinimos a Barcelona aún mozos. Dejamos la tierra de los olivos y los molinos con mucho pesar. Mariela ya estaba embarazada de nuestro primer hijo—Juan—y en el pueblo pronto se iban a enterar. La Micaela —mi suegra—le puso las maletas en

la puerta cuando le vio la tripa. Así es que nos fuimos con nuestro amor creciendo en sus entrañas y un futuro aún por dibujar. Nos instalamos en la calle Loarca número siete de l'Hospitalet de Llobregat. Compartimos piso, cocina e intimidad con otra familia: Fernando y Manuela. Extremeños de pura cepa. Buenas personas. Ya no recuerdo dónde están.

Debe haberse ido a pasear. Anoche se acostó pronto. No la he visto despertar.

Llevamos casados media vida. Y siempre hace igual. Se va y no me dice nada. Aún huelo su perfume por el pasillo de casa. Ha dejado el frasco abierto de “Agua de Rochas”. Es el que más le gusta. Se pulveriza la ropa y el cabello y hasta el cuello, hasta que empieza a toser y entonces le digo: ¡Ya está bien, mujer, que te vas a ahogar! Las sábanas aún guardan los pliegues de la madrugada pasada y la almohada la belleza de mi Mariela mientras soñaba. Les he dicho a los chicos —así es como nos gusta llamar a nuestros hijos— que no hagan mucho ruido al llegar. La abuela, ya vendrá. No sabe nada de la cena que le voy a preparar. Ya sabéis: Debe haberse ido con las amigas a dar vueltas y se le habrá echado el tiempo encima y luego dirá que si se ha encontrado a esta vecina y a la otra y entonces han ido a comprar tomates de la huerta de Genaro—que son los mejores del mercado— y el tiempo se le ha pasado.

De primero hay ensalada. Y de segundo, las gachas. Hoy cumplimos cincuenta años de casados. ¡Menuda sorpresa se va a llevar! Este hombre, este hombre. Que nunca se acuerda de nada. Ni de fechas, ni de cumpleaños y ya ni hablemos de los santos —la oigo sola murmurar. Nuestro amor no caduca. Como la silueta de mi Mariela, moldeándose bella con el paso de los años. Arrugándose según la experiencia. Con su mirada cristalina y ese verde esperanza que siempre guarda una buena respuesta. La conocí mientras araba los campos de mi abuelo Ramón. Yo iba subido en un carro. La mula caminaba al paso.

El sol quemaba la sierra y la sombra se escondía de ella misma. Nuestros nietos siempre se mofan cuando les cuento la historia. Ahora que van subidos en cacharros eléctricos y ya no saben ni lo que es pedalear. ¿Una mula, abuelo? —preguntan mientras les parece un pasado demasiado lejano. Ea, ¿pues no estás? —les contesto acentuando el “ea” si cabe, aún más.

Debe haberse ido a pasear. La mesa está puesta. Los chicos están sentados. Solo cabe esperar.

Se había escondido en el pajar de mi abuelo Ramón, en el hueco donde descansan las mulas y desayunamos, tras la jornada, los campesinos. ¿Quién anda ahí? —pregunté cuando vi una silueta moviéndose entre las sombras. Salió sacudiéndose el vestido, con el ceño fruncido y la mano abierta. Mariela—respondió—, hija de Francisco y Micaela. ¿Y qué andas haciendo aquí? —pregunté enfurecido—. Esto es privado: ¿Acaso no lo has visto cuando has entrado? Su respuesta me llegó en forma de piedra. Me la lanzó con tanta fuerza que aún tengo la marca justo al lado de la ceja derecha. Salió corriendo del pajar. Apenas me dio tiempo a reaccionar. Llevaba el vestido roto y las rodillas rasgadas por la prisa. Me enamoré de ella. De su gracia bendita y su rebeldía. De sus pecas desordenadas por la cara. De su nariz puntiaguda y sus curvas contoneándose en el atardecer de la tierra manchega. Mientras se alejaba me prometí que sería la primera vez que la dejaba escapar. La última que no correría tras ella.

Tenemos cuatro hijos. El mayor, Juan, y otros tres: Barto, Manoli y Andrés. Últimamente no pasamos mucho tiempo juntos. El trabajo. Los colegios. La vida. Ya tienen sus propios hijos—les excusa Mariela—. Les echa mucho de menos, aunque ella lo dice con la boca pequeña. Por eso la sorpresa de nuestro aniversario de boda. No se me ocurre mejor manera para celebrarlo: Tiempo junto a los nuestros. Un regalo inmaterial. Volátil. Efímero, como la vida, pero que se grave en nuestras retinas. Que podamos abrazar y recordar. Que no pese ni se evapore ni tenga etiqueta. Que

podamos enmarcar dentro de la historia de nuestra familia. Con unos platos sencillos pero hechos con cariño. Vuestro abuelo—dirá ante la sonrisa risueña y la mirada pícara de nuestros nietos—, que me quiere una “jartá”.

He dejado el vino en la nevera. Coca-Cola para los recios. Cerveza para los indecisos y agua, natural y fría, ya servidas en la mesa. La ensalada decora el mantel blanco reluciente. A la Mariela le gusta así. De tela, bien planchado, sin puntilla ni bordados. Las gachas siguen en el fuego —lento— para que podamos comerlas bien calentitas y recién servidas.

Me puse mi mejor traje. Los pantalones me quedaban grandes, así que atiné a hacerles un nudo con una cuerda para que no se me cayeran. La camisa era prestada. Mariela vivía al lado de la plaza del pueblo. Fui directo. Sin apenas pensarlo. Llevaba el pelo relamido, raya al lado y el remolino medio torcido. Quería ir con ella al baile de las fiestas del pueblo. Nos quedamos abrazados hasta que el sol bajó el telón. Hasta que la noche se cansó. Y la luna se despertó de día. Nos quisimos tanto que le escribí mi amor para siempre. En un diario de nueve meses del que nacieron las letras que escribirían nuestras vidas. Para siempre. Para que pudiéramos caminar juntos y de la mano. Al paso. Al trote o al galope. Sin que el ritmo fuese tiempo. Sino la intensidad de nuestros besos apasionados.

Ayer se durmió y hoy no la he visto despertar. Debe haberse ido a pasear. O quizá estará bailando. O jugando en el pajar de mi abuelo. O puede que se haya entretenido en casa de mi suegra, la Micaela. Puede que incluso esté cosiéndose el vestido que llevaba roto el otro día, cuando me tiró la piedra a la cabeza. Y salió huyendo. Sin que la pudiera alcanzar.

Aurèlia Llach Cruz

COMIAT

Recordo quan vam crear el quadre del nostre futur, el vam plasmar junts pintant-lo en la nostra ment. Era un espai transparent i lluminós que ens ofería la totalitat del món. Miràvem a través d'un vidre nítid que reflectia els nostres anhels i el futur exultant s'esponjava davant nostre. Vam tenyir-ho de colors, i com un regal, tots els propòsits dolços els lligàvem amb una teranyina de seda fina.

El llenç copsava suaument totes les emocions i els anhels del cor. Grocs, rosats, blaus i fúcsies, una mica de blanc, un verd pà·lid, també uns tocs suaus de lila. Era una combinació lluminosa per a les nostres ales, davall d'un cel blau . Tot era perfecte en el vidre transparent. Encara hi cabien més tonalitats i més relleus, colors per explorar i més il·lusions per viure.

I van créixer flors i brots tendres. Les pinzellades es van intensificar entre la boira i l'aire, voltades d'estels. Vam combinar colors dissimulant esglais amb un somris vers l'horitzó. Àgils, ens reflectíem en els cristalls, amb música, amb joia, molt vius. Enyoràvem vivències i en gaudíem de noves, el matís del nostre quadre es veia vibrant , era el futur que havíem de viure. La vida ens ha gronxat i fet giravoltar . Hem duplicat camins i

esgotat el temps. Els moments agradables els hem recordat amb dolçor, i els amargs els hem amagat davall una llosa d'indult, i donant-los la volta, encara ens han reflectit fugisseres llums . Ara plou, el tro m'espanta i em fa nosa. El vidre diàfan s'entela. Milers de gotes d'aigua pugnen insistents per desdibuixar, amb regalims confosos, el que un dia van ser pinzellades transparents. Res no hi puc fer, ho contemplo a través d'un cristall opac, sense trobar aixopluc. Cerco un esquinç de claror dins el silenci de policromia esmoreïda i cel glauc, on uns fumerols esvaïts ja cremen el bitllet del teu viatge.

Ploro la buidor de la teva absència. Dissortadament, la meva arrel resta encara sola i esclava enmig d'ombres ocres. Ja no hi veig besllums noves. Esperaré la pluja forta i m'emportaré, abraçada i dissolta en l'aigua, la nostra obra inicial dins el cor.

Joan Pardo Puigarnau

EL PETÓ

Un diumenge com qualsevol altre després d'un dinar de primera. La meva filla havia vingut a veure'ns i s'estava espaterrada en una butaca. Endormiscada, semblava estar lluitant per aconseguir llegir un llibre. Jo jeia al sofà sota els plaents efectes d'un avorriment voluntari i l'esperada divagació resultant.

- Mm? Què dius, pare?

- Res, amor, pensava en veu alta. Em preguntava com podien haver anat les coses. Ho creguis o no, el petó d'una noia que es deia Silvina va determinar la meva vida. I també la teva.

- La meva? Caram! Explica, explica, que em queda una estoneta abans de marxar. Sibil·lina, dius?

- Sibil·lina! Tu i els teus videojocs amb personatges enigmàtics. No, Silvina. Una cucada de doneta.

Alguna vegada ja us he explicat anècdotes de les vacances d'estiu de quan era un vailet: Ta tia i jo en passàvem la primera meitat amb la teva àvia, a Altafulla, i la segona amb l'avi, en un poble de l'altiplà castellà. Un indret on a l'estiu la població superava les dues-centes persones, però on al llarg de l'any no hi vivien més de trenta vilatans. Una única botiga, un pregoner amb una cantarella

que m'embadalia (Se haceee sabeeeeeer...), i un pa que arribava als matins amb un senyor que el venia des de la seva furgoneta mateix abans de marxar cap al poble següent. Es treballava al camp, i l'escola amb prou feines concentrava ja set o vuit infants. A l'estiuada, com et deia, cotxes, bicicletes i gent arreu, soroll, vida nocturna juvenil...

- Vida nocturna? Tenia entès que no hi havia bars, discoteques, cinema ni res de res.

- I així era. Les nostres nits s'esdevenien a l'aire lliure. Hi havia uns espais clau on els adolescents experimentàvem i espremíem l'existència, vivint-la estimulats com si ens l'haguessin de prendre al dia següent.

Tu imagina't l'ambient: Desenes de joves de diferents ciutats de la península -i també uns germans de Perpinyà-, amb ganes de treure el màxim rendiment a la temporada abans que tornés el rutinari curs escolar. Ni horda ni brivalla, i tots amb l'únic vincle que algun dels nostres familiars tenia pares o avis nascuts en aquell poblatxo (...) Vivíem amb intensitat la música, l'amistat, l'alcohol, l'amor,... i la nit, una nit que aglutinava tots aquells elements. Fosques hores que tenien la màgia i el poder de fer que qualsevol esdeveniment pogués succeir: Descobrir el disc de la teva vida, fer el teu primer petó, fumar la teva primera cigarreta, enamorar-te per primer cop o una altra vegada,... Quina fam de vida que traginàvem a l'època del casset! I érem feliços amb ben poca cosa.

El valor principal de les nostres trobades i retrobades anuals era, per damunt de tot, l'amistat. M'alegro que hi coincidíssim gent d'arreu, per la riquesa que tot allò ens va aportar. Era com viatjar des de casa per desenes de territoris a la vegada. Amb diferents formes d'entendre la vida, de parlar i relacionar-se,...

- Sí, sí, el que vulguis però anem al gra: Qui era la Silvina?

- Una de les poques adolescents no foranes. Per sort, a l'estiu els seus pares li permetien treballar molt menys, i passava a formar part d'aquell jovent actiu i inquiet que no trepitjàvem el carrer fins a mitja tarda. La calor dels matins caniculars era una autèntica bestiesa, i fora de les cases no s'hi veia una ànima; Amb prou

feines algun avi o àvia fent tràmits més o menys imprescindibles empès pel costum dels anys.

En aquelles hores els vilatans pencaven i els estiuejants ens estàvem a casa, la majoria dels joves fent nones fins l'hora de dinar. Després de l'àpat, la salvatge temperatura exterior ens obligava a romandre cadascú a ca seu fins una mica abans que caigués el vespre. Aleshores ens anàvem escampant a fer-la petar sota grans ombres com la de l'om gegantí de la plaça del poble. O en estretes escales que en carrerons desendreçats ens aixoplugaven del sol directe.

Regnava un ambient distès i amable del qual sempre brollaven riallades franques. Tots els grups anaven rebent visites de contertulians improvisats d'altres edats i tarannàs que, per uns instants o per una estona més llarga, escampaven les seves peculiaritats -i sovint la seva bonhomia- arreu on s'aturaven a intervenir sense haver estat cridats. Sempre eren ben rebuts i escoltats amb respecte.

Cada colla tenia diversos punts de reunió típics. Nosaltres ens estàvem sobretot a La Chopera, un bosc de pollancre, alternant amb El Narro.

- Narrow?

- Sí, narrow, narrow as your mind. No siguis tòtila (...) M'estàs començant a irritar, amb les teves interrupcions impertinents, Jorgina (...) El Narro era un safareig públic cobert on les dones havien anat a rentar la roba a diari durant anys i panys. De fet, a voltes encara s'hi feia bugada, a tots nivells, en un ambient barreja de ràdio, televisió i xarxa social d'estar per casa.

Allà romaníem escampats en un radi de cinc o sis metres, en petits grups o parelles, fora de l'abast de la coberta. M'hi recordo una nit de Perseides estirat en un marge de rocs, mirant atent un cel ben negre. No teníem res a fer, per tant la contemplació estava contemplada, valgui la redundància.

L'estructura de La Chopera, en canvi, propiciava que seguéssim en cercle. La disposició dels arbres generava, diguem-ne, altres dinàmiques. El petit, atofat i acollidor bosc, on els encenedors feien d'espelmes de curta durada quan ens calia llum més enllà de la lluna, de nit rebia... visites especials: De guitarres velles, radiocassetes, ampolles de cervesa, vasos de plàstic, galledes on mesclàvem Coca-Cola amb vi negre i gel, alguna petita quantitat de marihuana o haixix molt puntualment,...

- Coca-Cola amb vi? Ecs!

- Alquímia pura, xiqueta. No coneixes el kalimotxo? Ja sé que vosaltres tiràveu d'aigua de València, que du alcohol destil·lat, però jo et parlo de mams més fluixos. Pensa que era a principis dels vuitanta, els més marrecs potser tenien tretze anys, alguns teníem hora de tornada i sovint se'ns esperava desperts.

La qüestió és que l'estiu del Rock'n'Ríos, un disc de la màxima patum del rock ibèric del moment, la Silvina em va començar a agradar. Me'n vaig anar penjant amb el pas dels dies, i com més la mirava i més parlàvem, jo més n'estava. Per sort era recíproc. Finals de la primera setmana al poble, i una nit... ta-txààà... Li vaig fer un petó com cal.

- Te la vas ti...?

- Au, no siguis poca-solta, prenda! Sembla que en comptes de filla meva ho siguis del llauner.

- Ets tu, que ho alenteixes i dilates! Moltes explicacions però no avances.

- T'està agradant o no, senyoreta impacient?

- Sí.

- Doncs ras i curt: Calles i escoltes, o plego i mai sabràs com acaba la història. Coi, Jorgina, cadascú té el seu ritme, i si no entens el context no paga la pena ... Bé, la qüestió és que la damisella era una autèntica preciositat, amb uns grans ulls expressius que transmetien vida i puresa, un cos ja quasi de dona que et feia desitjar coincidir amb ella algun dia al riu, un somriure que podia fondre l'acer i una simpatia tremenda.

Doncs vés per on, la qüestió del petó em va sortir ben guerxa: Me li llanço amb tota la passió i enamoramenta, encaixo els nostres llavis, i... ep! Renoi, què passa? (...) Doncs resulta... que... la Silvina... encantada... va emmotllar els seus llavis als meus... però... però...

- Et mataré. Brillo! Et va mossegar?

- Durant tot el petó, si és que se'n pot dir, va mantenir amb les seves perles un mur infranquejable. Movia els morrets, però les seves dents de dalt no es van separar de les de baix ni per un instant. Sense entrar en detalls, allò em va deixar estabornit, no ho podia concebre, no hi havia manera d'encaixar-ho. Malgrat la meva joventut, ja havia tingut l'ocasió i el plaer de besar-me amb mitja dotzena de noies de qui m'havia sentit enamorat,... però allò no era comparable a cap experiència anterior.

Quan una bona estona després el meu cervell va tornar a rebre sang, jo em preguntava, incrèdul i indignat amb la vida: "Com pot ser que a una persona enamorada no se li obri el cos en tots els sentits, en una actitud d'entrega i fusió amb l'ésser estimat i desitjat?!" Va ser molt fort, Jorgina. Se'm va desmuntar tot el que sentia.

- Em sap greu, pare. Pobreta, si era de poble potser és que li havien ficat idees rares al cap. O vés a saber.

- Vaja, que quan vaig tornar al carrer l'endemà a la tarda, ben trist per dins però fent com si no passés gran cosa, vaig anar a cercar-la. Li vaig dir que ho deixava, que no volia continuar amb la relació. Recordo com si fos ahir que no vaig fer cap referència al petó. Potser em va sortir el llavors típic "és que ja no m'agrada".

- Però què té a veure això amb què la teva vida hagués estat diferent o no sé què que deies?

- Ara ve la segona part. Tens mitja horeta?

- Què dius?! No fotem, que he quedat ara.

- És broma, coseta dolça, acabo de seguida.

- Tens la gràcia a...

- Encara restava cosa d'un mes de vacances, i cap al final em vaig

enamorar bojament d'un altre encant de persona. Abreujo: Quan a la fi ens vam embolicar, amb uns petons que em feien travessar l'estratosfera, em va confessar que portava bogeta per mi des del dia que vaig arribar al poble aquell estiu. I que s'havia sentit molt i molt gelosa de la Silvina.

- Però, recoi, pesat, per què aquell petó desastrós et va canviar la vida i em va afectar a mi? Que he d'anar plegant!

- Si amb la Silvina hagués anat com una seda, no m'hagués embolicat amb aquella segona noia. Ni el resultat haguessis estat tu.

- (...) El resultat? (...) Uà!·la! Era la mare!

- Sí senyoreta. Va ser el primer i únic any que els seus pares la van dur al poble. Aquell mal petó previ va canviar el meu destí.

- T'estimo, pare, encara que t'expliquis de pena. Però ara sí que he de tocar el dos.

- Cavall vell no aprèn trot nou. Vine cap aquí, bruixa, que abans que surtis per la porta et faré una abraçada... i un petó a la galta que et canviarà la vida!

Ramon Pierrà Orozco

UNA VIDA DE SUEÑO

Son las ocho de la mañana de un día cualquiera del año 2.225. En el dormitorio de una vivienda situada en la zona norte de la ciudad, se pone en marcha - a modo de despertador - el ambiente musical emitiendo melodías a través de unos mini - altavoces de alta fidelidad estratégicamente colocados. Adolf se despierta al lado de su pareja con la que convive en plena armonía desde hace ya 20 años. El descanso ha sido perfecto. El colchón ergonómico dispone de unos sensores que controlan el sueño. Mente despejada. Cuerpo alerta. Enseguida una ducha los dos juntos. De pie, en una plataforma dentro de una cabina transparente, un sistema de rodillos masajeadores, impregnados de gel, recorre sus cuerpos, para acabar con ducha de agua a presión y auto secado (parecido al que se empleaba en el antiguo lavado de coches) pone a punto todos los sentidos. Un afanoso robot, mientras, prepara el desayuno y la ropa. Degustan un excelente café con unas pastas elaboradas con productos naturales energéticos. La red musical les proporciona un extracto de las noticias. Apenas hay noticias de carácter alarmante. El planeta se encuentra en paz total. Se han erradicado las guerras, el hambre, las drogas, la miseria, las enfermedades. La vida media de un ser humano es de 120 años con una óptima

calidad de la misma. No hay ricos ni pobres y se ha alcanzado un status similar a la antigua clase media-alta, con equipamientos de tecnología punta a bajo precio, gracias al libre intercambio. El único bien que se persigue es el de vivir dignamente ayudándose los unos a los otros. No hay fronteras. Solo existe una moneda y un idioma en todo el mundo. Una ciudad denominada “ Neuva Orbit “, ejerce como moderadora de todo el planeta. Se han reforestado los bosques. Todas las especies en extinción se han salvado.

Nuestro protagonista y su pareja se dirigen al trabajo. Sus trajes son de corte similar, color austero y de un tejido natural reciclable. Utilizan para sus desplazamientos transporte público. Una flota de autobuses aerodinámicos cubren toda la ciudad con una frecuencia de paso de un minuto, impulsados por energía solar y deslizándose con un sistema de colchón de aire sobre un pavimento fonoabsorbente. Existe una red de metros con un sofisticado mecanismo “oruga” a base de andenes mecánicos con movimiento en paralelo a la marcha el tren, consiguiendo así un vagón siempre disponible para su acceso. La conducción y el control de puertas están robotizados.

El lugar de trabajo es cómodo, funcional y con un horario que no supera las 6 horas diarias. No existen las jerarquías. En la mesa de trabajo un ordenador programa y transmite las tareas a ejecutar en el día. Al acabar la jornada, nuestra pareja se dirige a uno de los muchos lugares donde se pueden degustar exquisitos platos de comida vegetariana. La ingesta de carne animal hace años fue suprimida (Grandes extensiones de campos están dedicadas a la agricultura). Tanto el mantel que cubre la mesa de acero inoxidable, como las servilletas, platos, vasos y cubiertos son de un solo uso, introduciéndose, luego de ser utilizados, en un contenedor estanco para ser posteriormente reciclados.

Nada mejor, después de la comida, como un paseo a través de las calles-parque de la ciudad. No existen los coches particulares. Las avenidas son peatonales con un carril especial para los silenciosos autobuses. Hermosas áreas con lagos, fuentes,

cascadas, árboles y plantas forman bellos jardines. La atmósfera es impoluta y con una temperatura constante, durante todo el año, de 22°C. gracias a un microclima artificial de alta tecnología que envuelve a la ciudad. Carlos y su compañera, sentados en un banco, rodeados de curiosas y bellísimas plantas exóticas, proyectan sus próximas vacaciones. Quizás vayan en uno de los cruceros a bordo de mágicos transatlánticos-ciudad, o se apunten a uno de los muchos vuelos en naves espaciales, a nuestro satélite luna, y allí disfrutar de una estancia en alguna de las colonias, desde donde a través de impresionantes telescopios, pueden escrutarse todas las maravillas del universo. Tras ese rato de charla y proyectos, deciden regresar a su hogar. Mediante un mando a distancia, activado por ondas cerebrales, se dan las órdenes oportunas para que los robots preparen la cena, las camas, y abran la puerta de la vivienda cuando nuestra pareja se encuentre a tres metros de la entrada. Según caminan por la casa, se encienden y apagan las luces por un sistema demótico automático. Se dirigen al metro “oruga”. En el andén deslizante siempre hay un vagón a punto. El pago de este servicio se efectúa mediante una micro-tarjeta codificada, instalada en la piel, en forma de minúsculo tatuaje, auto-destruible a su caducidad. Llegan a su casa. La puerta se abre automáticamente y una voz digital pero de matiz suave muy agradable, les da las buenas noches...

...En ese instante, en el dormitorio de una vivienda situada en un populoso barrio obrero de la ciudad, el despertador, el auténtico despertador de Adolf, suena estrepitosamente con aguda y antipática alarma metálica de campanas. Las 5,30 de la mañana de un día cualquiera de 1.990.

Se despierta. Nadie a su lado, ni en la cama ni en su vida. Su mente navega por unos instantes por el espacio, hasta centrarse en la dura realidad de cada día ¡Qué barbaridad jooooooooo, que cosas de soñar! (piensa mientras se levanta mascullando) Busca las viejas zapatillas por debajo de la cama y sigue murmurando ¡Puaf! ¡Qué mierda! tendría que comprar unas nuevas. Se afeita

sin muchas ganas y se ducha. El agua fría. Es invierno. El calentador se estropeó hace una semana y no tiene dinero para repararlo. Se viste con la misma ropa del día anterior. Solo tiene dos mudas, o sea, que si no lava cada día... Se prepara un café con leche que toma apresuradamente. A las siete entra en la fábrica que se encuentra en las afueras de la ciudad. Todavía tiene que coger el metro y embutirse dentro de uno de esos vagones con olor a sudor reciclado, desodorantes caducos y colonias baratas. Luego, tras marcar la entrada en una tarjeta introduciéndola en un reloj controlador, ocho horas de agotador trabajo en una máquina empaquetadora. Una hora para comer en una cantina habilitada para los trabajadores o en un bar cercano. Al final de mes un sueldo, con el que, después de pagar el alquiler de su vivienda, apenas le da para vivir. Acabada la jornada, y antes de regresar a casa, se detiene a tomar una cerveza en un bar. Se acuerda del sueño de la noche pasada ¡jooooo, menuda fantasía de sueño...! - pensaba - no lo recuerdo muy bien, pero vamos, con un sueño así, despertar es una putada (asentía mentalmente mientras apuraba su cerveza) En el fondo del bar, en la semi penumbra, cuatro hombres jugaban al dominó, y en un rincón solitario, un borracho repetía a voz en grito ¡Arrepentiros hermanos, arrepentiros!. La tele emitía noticias..."Guerra en oriente...Mata a su mujer a martillazos y luego se suicida...Cae una red de pederastas...Cientos de miles de niños mueren cada minuto en el tercer mundo...El agujero de ozono se agranda..." Y mientras, desde el cielo, las estrellas contemplan nuestro bello planeta azul, sin saber que aquí, la piel de la madre tierra grita de dolor bajo el estallido de los misiles, las pruebas nucleares y la barbarie de los hombres, que la muerte viaja en ambulancia cada día en cuerpos rotos por las drogas y la violencia, y que los sueños como el de Adolf, esperan un día en que los humanos nos demos cuenta, de lo hermoso que sería vivir en paz en nuestro bello planeta.

Mariluz Gerona Micolau

EL TSUNAMI DE L'ORDRE

Fa tot just quatre dies tenia un bon lloc de treball en una empresa d'ordinadors molt coneguda. Ara em passo el dia enviant currículums per internet i anant a entrevistes. Com he arribat a aquest punt? Tot va començar a finals de juny.

Organitzar consisteix en agafar cada objecte amb la mà, preguntar-te si t'inspira alegria i decidir si el conserves o no, diu la Marie Kondo en el seu llibre La màgia de l'ordre. L'important, segons ella, no és desfer-nos de les coses sinó conservar les que ens produeixen felicitat.

Em vaig començar a llegir el llibre sense gaire entusiasme com quan la mare em feia menjar la col bullida per sopar. Me l'havia recomanat la Laura, la bibliotecària. Em va dir veuràs com t'agrada, ha tingut molt èxit. Prefereixo les novel·les de misteri o les històriques, però un llibre sobre l'ordre... Vaig accedir-hi ja que la Laura em coneix força i quan diu que una cosa val la pena sol tenir raó.

Les primeres planes no em van fascinar i l'hagués aparcat si n'hagués tingut un altre a prop, però era al tren i em mancaven quaranta minuts fins arribar a la feina.

Vaig començar a posar-lo en pràctica a començaments de juliol.

Com que era estiu, tenia jornada reduïda a l'oficina i plegava a les tres. Vaig dedicar-hi les tardes. Encenia el ventilador de sostre de la meva habitació i escampava sobre el llit la roba per seccions: pantalons, bruses, faldilles... Vaig tardar més d'una setmana en posar ordre a l'habitació.

Vaig omplir sis bosses d'escombraries. Sens dubte havia heretat de la meva mare el gen de l'acumulació; a més de la miopia, els peus plans i la pell atòpica. Fins llavors no vaig ser conscient que era incapaç de desfer-me de coses tot i ésser velles i obsoletes i les guardava per si de cas, com la meva mare.

Soc indecisa de mena, però no em va costar veure que no em feien feliç ni les faldilles ni els pantalons que portava fa deu anys quan tenia alguns quilos menys. No vaig poder llençar la jaqueta de llana que em va fer l'àvia als divuit tot i que em quedava estreta. Quan me la posava, la sentia a prop meu.

Un cop acabada la feina l'habitació feia goig. Vaig continuar amb el sabater, vaig omplir quatre bosses més. Vaig llençar les sabates de taló d'agulla perquè passava de fer equilibris, les xancles que el podòleg diu que arronsen els dits, les botes d'aigua, les de la neu perquè ja no esquio... Vaig conservar les de ball de saló tot i que havia deixat d'anar a les classes des que sortia amb l'Ernest. A ell no li agradava sortir a ballar. Era maldestre, es justificava.

Com que la cosa anava bé, vaig continuar el procés de tria a la cuina. Vaig alliberar el marbre d'electrodomèstics que no havia fet servir en l'últim any: la liquadora que tot i fer bons sucés és difícil de netejar, el robot de cuina que és pels que no saben cuinar —posar les coses quan ell ho diu em posa dels nervis—, el molinet de cafè i la cafetera de tota la vida, innecessaris amb la cafetera de càpsules... Vaig desfer-me dels pots de plàstic que no es poden ficar al microones. No vaig llençar el got amb imatges de Friends, la meva sèrie preferida... Cinc bosses més.

Potser té raó la Marie quan diu que la mitjana són de vint a trenta bosses, jo ja en portava quinze i encara em faltava l'estudi, el bany i el menjador.

Laura de la Fuente

PER L'ELISA

El primer que va sentir la professora va ser una punxada molt forta al mig de l'espatlla.

El segon, va ser una humitat vermella caient-li per l'esquena, la qual li va tacar la brusa blanca quasi a l'instant. Va intentar girar-se per veure l'origen d'aquell immens dolor que li impedia seguir tocant el piano, però l'últim que va poder veure abans de perdre el coneixement per darrera vegada en la seva vida va ser una ombra alçant el braç per tornar-li a clavar el ganivet una darrera vegada a l'alçada del seu cor.

El so d'un cos caient a terra va ressonar per tota la sala de concerts del conservatori que es trobava en aquell moment completament buida, excepte per la Senyoreta Malfatti, i aquella ombra que va estar-se una estona observant els ulls blaus inerts de qui abans havia estat una de les millors professores de solfeig del conservatori municipal de Terrassa, i que no tornaria a interpretar una nota musical mai més. Van passar uns instants durant els quals el cos immòbil es va veure envoltat pel líquid vermell i no es va sentir cap soroll fins que la porta lateral de la sala es va obrir i va entrar-hi una alumna que havia quedat avui amb la professora

per fer unes classes extres. Com que mirava el seu smartphone, no es va adonar que no estava sola a la sala i no va ser fins que va arribar a l'escenari on hi havia el piano que va sentir un xipolleig, com qui trepitja un toll d'aigua, i va ser aleshores quan per fi va alçar el cap, que es va trobar amb el cos de la mestra estirat al bell mig de l'escenari. A continuació, el que es va sentir va ser un crit esgarrifós que va ressonar i va arribar fins on es trobava el guàrdia de seguretat.

*

Ajuntament de Terrassa

Cultura

www.terrassa.cat/cultura

Compromís amb
el llibre blanc
de la cultura
a Terrassa

ATENEU

TERRASSENC